

Αφιέρωμα στον Ευαγόρα Παλληκαρίδη!
Πως ο θάνατός του επηρέασε την πορεία ενός
ελληνόπουλου.

Αφηγείται ο Δημήτριος Στεργιούλης!



Η βιογραφία του ήρωα:

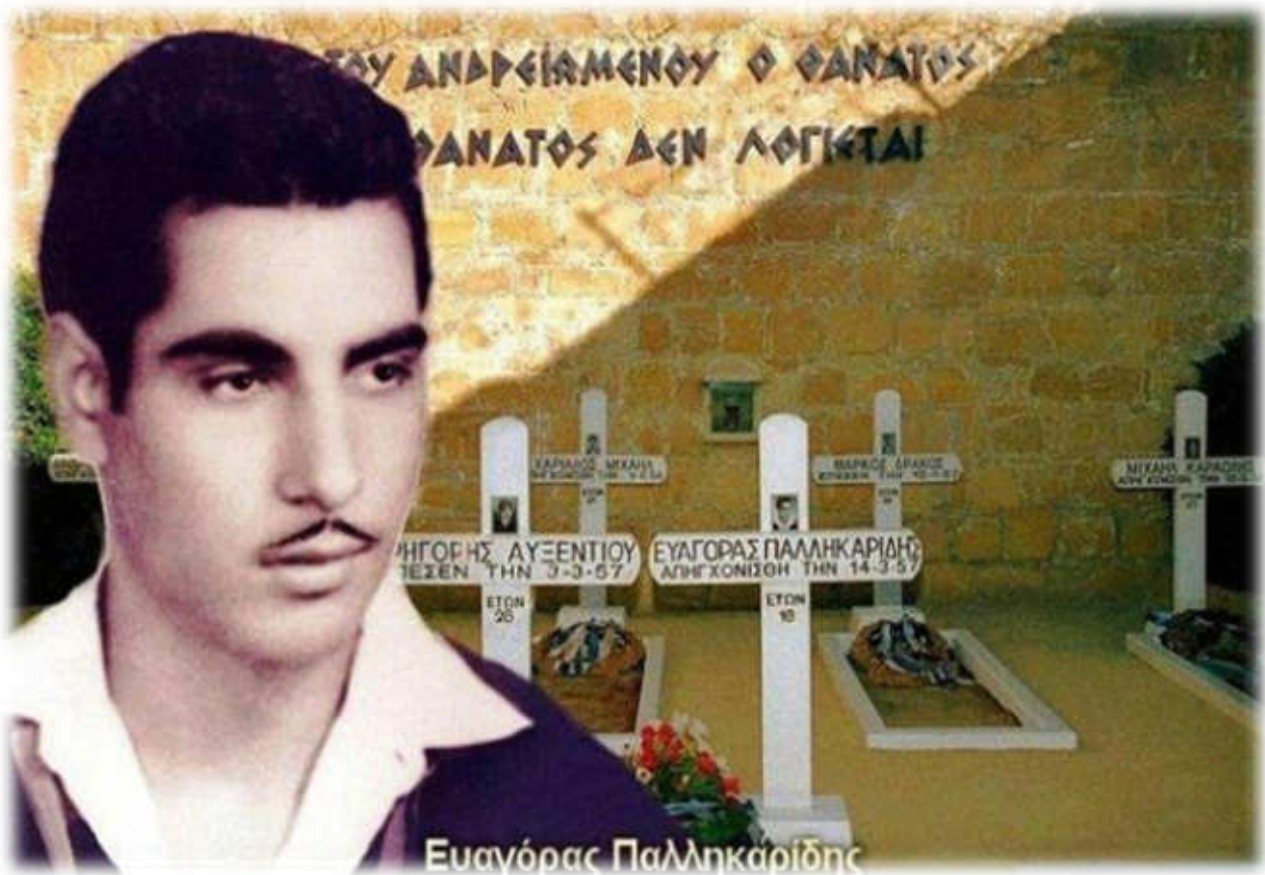
Γεννήθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1938 στο χωριό Τσάδα, της επαρχίας Πάφου. Μπήκε νωρίς στον αγώνα, από τα μαθητικά του χρόνια κιόλας. Το 1953, σε ηλικία 15 ετών, κατεβάζει και τεμαχίζει την αγγλική σημαία στο Κολέγιο της Πάφου, κατά την ημέρα στέψης της Βασίλισσας Ελισάβετ στο Λονδίνο. Δύο χρόνια αργότερα, συλλαμβάνεται ως μέλος της νεολαίας της ΕΟΚΑ, επειδή συμμετείχε σε παράνομη πορεία.

Στις 18 Δεκεμβρίου 1956 συλλαμβάνεται εκ νέου και κατηγορείται για κατοχή και διακίνηση παράνομου οπλισμού. Η δίκη του ορίζεται για τον Μάρτιο του 1957. Στη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας δεν αφήνει περιθώρια στους δικηγόρους του για να τον υπερασπιστούν. Παραδέχεται την ενοχή του, με αξιοθαύμαστο τρόπο: «Γνωρίζω ότι θα με κρεμάσετε. Ότι έκαμα το έκαμα ως Έλλην Κύπριος όστις ζητεί την Ελευθερίαν του. Τίποτα άλλο».

Την επομένη της καταδίκης του Παλληκαρίδη σε θάνατο, ο κόσμος ξεσηκώνεται για να σώσει τον νεαρό μαθητή. Οι εκκλήσεις για την απόνομή χάριτος από την Ελλάδα, την Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες απορρίπτονται από τον άγγλο κυβερνήτη Τζον Χάρντινγκ και την αγγλική διπλωματία.

Ο Βαγορής, όπως ήταν το χαϊδευτικό του, δεν πτοείται. Στο τελευταίο γράμμα του δηλώνει: «Θ' ακολουθήσω με θάρρος τη μοίρα μου. Ίσως αυτό να 'ναι το τελευταίο μου γράμμα. Μα πάλι δεν πειράζει. Δεν λυπάμαι για τίποτα. Ας χάσω το καθετί. Μια φορά κανείς πεθαίνει. Θα βαδίσω χαρούμενος στην τελευταία μου κατοικία. Τι σήμερα, τι αύριο; Όλοι πεθαίνουν μια μέρα. Είναι καλό πράγμα να πεθαίνει κανείς για την Ελλάδα. Ώρα 7:30. Η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου. Η πιο όμορφη ώρα. Μη ρωτάτε γιατί.»

Τα μεσάνυχτα της 13ης Μαρτίου 1957 οδηγείται στην αγχόνη. Τραγουδά τον Εθνικό Ύμνο. Δύο λεπτά αργότερα (14 Μαρτίου) η κατάπακτη ανοίγει και ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης περνά στην αιωνιότητα.



Η αφήγηση του ελληνόπουλου:

ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
Του Δημήτρη Στεργιούλη
Επίτιμου Διευθυντή
2ου Δημοτικού Σχολείου Κιάτου
«ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ»

Γεννήθηκα και έζησα τα παιδικά μου χρόνια στα Βραγκιανά των Θεσσαλικών Αγράφων, χωριό κακοτράχαλο και άγονο , δύσβατο και δυσπρόσιτο με τα σπίτια του σκορπισμένα σε πλαγιές και γούπατα, σε ραχούλες και ισιώματα, σε λαγκαδιές και ξέφωτα, σε λογγές και διάσελα.

Στο Σχολείο του χωριού μου έμαθα και τα πρώτα γράμματα σε καιρούς δύσκολους και χαλεπούς. Όταν γράφτηκα στην Πρώτη Δημοτικού , το Σεπτέμβρη του 1952, δεν είχαν συμπληρωθεί ούτε δύο χρόνια από τη λήξη του εμφύλιου σπαραγμού. Η φτώχεια και η δυστυχία μάστιζε το χωριό μου.

Κι όμως εκείνα τα δύσκολα, αλλά όμορφα μαθητικά χρόνια, τα αναπολώ με βαθιά συγκίνηση σήμερα. Νοσταλγικά θυμάμαι τη σχολική χρονιά 1956-1957, που ήμουν μαθητής της Πέμπτης τάξης στο Σχολείο της γενέτειράς μου. Ήταν η χρονιά που ήρθε νεοδιόριστος δάσκαλος στο χωριό μας, νεαρός στην ηλικία, λιγνός , καλοσυνάτος με βλέμμα σπινθηροβόλο και διαπεραστικό.

Εκείνος ο δάσκαλος μάς συνέπαιρνε με τη διδασκαλία του. Μιλούσε κατ' ευθείαν στην ψυχή μας.. Κάθε ημέρα εύρισκε το χρόνο να μας κάνει Ιστορία και μας μιλούσε για τους προγόνους μας , τους ήρωες και τους μάρτυρες του έθνους μας. Μας μιλούσε με πάθος για τον Ελληνικό Κυπριακό Λαό που αγωνιζόταν ηρωικά την εποχή εκείνη μέσα από τις τάξεις της θρυλικής Ε.Ο.Κ.Α. για να αποτινάξει το ζυγό της αγγλοκρατίας.

Μας μιλούσε για το Μακάριο και τον Κυπριανό και τα μάτια του σπίθιζαν. Τους προσομοίαζε με τον Παπαφλέσσα , τον Παλαιών Πατρών Γερμανό και το Γερμανό Καραβαγγέλη. Μας έκανε λόγο για το Διγενή και τα στήθη του φούσκωναν από περηφάνια. Ανδρούτσο της Κύπρου τον αποκαλούσε. Τα παλληκάρια της Ε.Ο.Κ.Α. τα παρομοίαζε με εκείνα του Κατσαντώνη, του Καραϊσκάκη και του Μπουκουβάλα, περίσημων και θρασυκάρδιων κλεφτών, που στα χρόνια της τουρκοκρατίας έδρασαν και στην περιοχή του χωριού μας.

Εκείνος ο δάσκαλος έφερε και το πρώτο ραδιόφωνο στο χωριό μας, που λειτουργούσε με μια μεγάλη μπαταρία. Το ραδιόφωνο το είχε εγκα-

τεστημένο στο δωματιάκι που είχε το διδακτήριο του Σχολείου μας από κατασκευής προορισμένου για κατοικία του δασκάλου.

Το ραδιόφωνο εκείνο έσπασε την απομόνωση του χωριού μου. Μαθαίναμε τι γινόταν στον «έξω κόσμο», όπως έλεγαν οι συγχωριανοί μου. Αλλά δεν ήταν και λίγες οι φορές που χρησιμοποιήθηκε το ραδιόφωνο και ως ψυχαγωγικό μέσο για εμάς τα σχολιαρούδια.

Ο δάσκαλός μας γνώριζε τις ημέρες της εβδομάδας, αλλά και τις ώρες που το ραδιόφωνο θα έβαζε δημοτικά τραγούδια. Τότε άνοιγε το παράθυρο του δωματίου του, μεγάλωνε την ένταση του ραδιόφωνου, βγαίναμε στο προαύλιο πιανόμασταν χέρι-χέρι κι ο δάσκαλος μας μάθαινε να χορεύουμε στους ρυθμούς του Τσάμικου, του Καλαματιανού και του Συρτού.

Τα κλέφτικα τραγούδια συνέπαιρναν το δάσκαλό μας. «Είναι τραγούδια της λεβεντιάς και της παλικαριάς» μας έλεγε. «είναι τραγούδια ηρωικά». Και δεν παρέλειπε να μας τονίζει κάθε φορά ότι ο τόπος μας γέννησε πολλούς ήρωες κι αν χρειαστεί θα ξαναγεννήσει άλλους τόσους κι ακόμα περισσότερους.

Κάθε φορά που μιλούσε ο δάσκαλός για την Ιστορία μας, τους ήρωές μας και τους μάρτυρες της πίστης μας κρεμόμουν από τα χείλη του. Τα πατριωτικά του κηρύγματα με έθελγαν, τα απομνημόνευα με καταπληκτική ευχέρεια και εβδομάδες αργότερα ήμουν σε θέση να τα ανασύρω αυτολεξεί από τη μνήμη μου.

Και σήμερα ακόμη θυμάμαι αυτούσια ολόκληρα κομμάτια από τα πατριωτικά κηρύγματα του δασκάλου μου. Φαίνεται ότι η παρέλευση πενήντα δυο χρόνων δεν μπόρεσε να τα εξαλείψει από τη μνήμη μου.

Στις αρχές του Δεκέμβρη του '56 ο δάσκαλος μάς ανακοίνωσε ότι θα πρέπει το Σχολείο μας να γιορτάσει τη φετινή χρονιά την Εθνική Επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 μεγαλοπρεπώς. Γι' αυτό επιβάλλεται από τώρα να αρχίσουμε την προετοιμασία.

Θα ανεβάσουμε επί σκηνής δύο πατριωτικά θεατρικά έργα. Το ένα έχει σχέση με τη μάχη της Αλαμάνας και το άλλο με το αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Και χωρίς να χάσει χρόνο κάλεσε στην έδρα του το μαθητή της Στ' τάξης Σ.Μ. και του είπε. «Πάρε αυτό το βιβλίο και όπου συναντάς το όνομα «Διάκος» θα γράφεις στο τετράδιό σου το κείμενο που ακολουθεί. Θα σταματάς το γράψιμο όταν συναντάς άλλο όνομα και θα ξαναρχίζεις να γράφεις όταν συναντάς πάλι το όνομα «Διάκος». Αυτόν τον τρόπο

γραψίματος θα ακολουθήσεις από την αρχή μέχρι το τέλος του βιβλίου. Κάθισε τώρα και μέχρι αύριο το πρωί θα πρέπει να έχεις τελειώσει το γράψιμο και να φέρεις το βιβλίο στο Σχολείο».

Μετά ο δάσκαλος φώναξε το όνομά μου. Σηκώθηκα από το θρανίο και τον πλησίασα. « Εσύ θα υποδυθείς το Χάρτιγκ. Ό,τι είπα στο Σωτήρη. Ισχύουν και για σένα . Εξηγήσεις και διευκρινίσεις δε χρειάζεσαι. Πάρε τώρα το βιβλίο και κάθισε».

Σε δυο εβδομάδες είχαμε γράψει τους ρόλους μας. Στους μαθητές της Ε΄ και Στ΄ τάξης που δεν θα συμμετείχαν στα θεατρικά έργα ο δάσκαλος ανάθεσε ποιήματα. Η εντολή που μας έδωσε ρητή , άγραφος νόμος θα μπορούσε να πει κανείς. Θα έπρεπε μέσα στις διακοπές των Χριστουγέννων να μάθουμε «απ΄ έξω και ανακατωτά» τους ρόλους μας.

Οι χριστουγεννιάτικες διακοπές τελείωσαν, το σχολείο άρχισε την επαναλειτουργία του, ο δάσκαλος μάς ανακοίνωσε ότι κάθε Δευτέρα-Τετάρτη και Παρασκευή και με το πέρας των μαθημάτων οι μαθητές της Ε΄ τάξης θα παραμένουν στο διδακτήριο για να κάνουμε τις πρόβα. Τις υπόλοιπες ημέρες της εβδομάδας θα παρέμειναν για πρόβα οι μαθητές της Στ΄.

Οι ημέρες περνούσαν. Φθάσαμε στα τέλη Φεβρουαρίου και με το δάσκαλό μας σε θέση σκηνοθέτη η θεατρική μας απόδοση ήταν κατάπληκτική. Μπήκαμε στο Μάρτη και στην όλη διαδικασία είχαν εμπλακεί και οι γονείς μας, που έπρεπε να φροντίσουν για τις στολές που θα φορέσουμε.

Ξημέρωσε η 14η Μαρτίου 1957. Ξύπνησα πρωί και ετοιμάστηκα για το Σχολείο. Το σπίτι μου ήταν έξω από το χωριό στην τοποθεσία Μάντζερες και για να φτάσω στο Σχολείο χρειαζόμουν μισή και πλέον ώρα.

Πέρασα από την τοποθεσία Σταυρός κι εκεί περίμενα τα παιδιά που έμειναν στο συνοικισμό Ραϊνιστα. Κι όταν αυτά κατέφθασαν συνεχίσαμε την πεζοπορία μας για το Σχολείο. Σε λίγα λεπτά βρισκόμασταν στο εξωκλήσι του Αϊ-Νικόλα, ακριβώς απέναντι από το χωριό, οπότε άρχισε να χτυπά πένθιμα η καμπάνα του Αϊ-Δημήτρη.

Κοντοσταθήκαμε για λίγο για να σκεφτούμε ποιος χωριανός μας πέθανε. Επειδή ο καθένας μας έλεγε όποιο όνομα του κατέβαινε αντιληφθήκαμε ότι κάθε περαιτέρω σκέψη θα επιμήκυνε το χρόνο μετάβασής μας στο Σχολείο και υπήρχε πιθανότητα να φτάσουμε σ΄ αυτό καθυστερημένα. Κι αν θα άρχιζε το μάθημα ο δάσκαλος θα μας μάλωνε.

Γι' αυτό επιταχύναμε το βηματισμό μας και βρισκόμασταν στο σχολικό προαύλιο την ώρα που χτυπούσε το κουδούνι .

Παραταχθήκαμε κατά τάξη και τριάδες, έγινε η πρωινή προσευχή και με την ολοκλήρωσή της ο δάσκαλός μας δεν έδωσε εντολή να περάσουμε στην αίθουσα, αλλά μας ανακοίνωσε ότι «εν παρατάξει» θα πάμε στον Αϊ- Δημήτρη, καθεδρικό Ναό του χωριού μας .Η απόσταση του Ναού από το Σχολείο μικρή, γι' αυτό φθάσαμε εκεί πολύ γρήγορα.

Ο Ιερέας του χωριού μας, ο σεβάσμιος παπα-Ματθαίος και η γιαγιά η Σαββούλα η εκκλησάρισσα (νεωκόρος) μας περίμεναν έξωθεν του Ναού στα πέτρινα πεζούλια καθισμένοι.

Εισήλθαμε στο Ναό. Ο δάσκαλος ανέβηκε στο στασίδι του ψάλτη και ο παπα-Ματθαίος μπήκε στο Ιερό. Φόρεσε το πετραχήλι του, είπε το «Ευλογητός ο Θεός ημών...», πήρε το θυμιατό , στάθηκε στο μέσον της Ωραίας Πύλης και άρχισε να αναπέμπει επιμνημόσυνη δέηση για ανάπαυση της ψυχής «του δούλου του Θεού Ευαγόρα».

Αντιλήφθηκα αμέσως ότι ο άνθρωπος που πέθανε λεγόταν Ευαγόρας. Για τον Ευαγόρα λοιπόν χτυπούσε πένθιμα η καμπάνα του χωριού μου. Πρώτη φορά άκουγα τέτοιο όνομα. Όσο όμως κι αν βασάνιζα το μυαλό μου δε μπορούσα να εντοπίσω συγχωριανό μου με αυτό το όνομα.

Η απορία μου έμελλε να λυθεί σε μικρό χρονικό διάστημα. Αφού λοιπόν ολοκληρώθηκε η επιμνημόσυνη δέηση και πριν ο Ιερέας πει το «Δί' ευχών» ο δάσκαλος, σκυθρωπός και φανερά στενοχωρημένος , ανέβηκε μέχρι το δεύτερο ξύλινο σκαλοπάτι του δεσποτικού θρόνου, όπου και στάθηκε. Για δευτερόλεπτα αγκάλιασε με το βλέμμα του όλους τους μαθητές του και ύστερα άρχισε το λόγο του.

Πύρινος ο λόγος του φλογερού εκείνου δάσκαλου. Θυμάμαι, λες και ήταν χθες , πως άρχισε την ομιλία του.

« Αγαπητά μου παιδιά,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα στον ιερό τούτο χώρο για να προσευχηθούμε υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του 18/χρονου μαθητή του Ελληνικού Γυμνασίου της Πάφου Ευαγόρα Παλληκαρίδη., που κρέμασαν οι δόλιοι και καταχθόνιοι Άγγλοι αποικιοκράτες τα μεσάνυχτα της χθες προς σήμερα στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας , της πρωτεύουσας της Κύπρου μας, με εντολή του αιμοσταγούς τυράννου , του ξετσιώπτου εγκληματία Χάρτιγκ..

Την εκτέλεση του μαθητή Ευαγόρα Παλληκαρίδη γνωστοποίησε στο Πανελλήνιο σήμερα το πρωί ο ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών»

Όταν άκουσα από το στόμα του δασκάλου μου ότι ο Χάρτιγκ είναι ξετσιπώτος εγκληματίας και ότι αυτός έδωσε εντολή για να κρεμάσουν το μαθητή Ευαγόρα Παλληκαρίδη κρύος ιδρώτας με περιέλουσε. Τα γόνατά μου λύθηκαν, οι αρμοί του σώματός μου παρέλυσαν . Ένιωσα να χάνω το έδαφος κάτω από τα πόδια μου.

Ο δάσκαλός μας συνέχιζε τον πύρινο λόγο του, αλλά εγώ δεν είχα το κουράγιο να τον παρακολουθήσω. Αποτραβήχτηκα σ' ένα στασίδι . Κάθισα, έσκυψα το κεφάλι , κάλυψα με τις παλάμες των χεριών μου το πρόσωπό μου και ξέσπασα σε κλάμα βουβό.

Τα συναισθήματα που πλημμύριζαν το είναι μου ανάμεικτα. Ένιωθα μεγάλο πόνο για το θάνατο του Ευαγόρα Παλληκαρίδη και ταυτόχρονα απέραντη αγάπη για το πρόσωπό του, μίσος απύθμενο για το Χάρτιγκ και τους Άγγλους αποικιοκράτες, ενοχές και αηδία για τον εαυτό μου, που αβασάνιστα, χωρίς προηγούμενη πληροφόρηση και περίσκεψη, δέχτηκα να υποδυθώ το ρόλο ενός ξετσιπώτου εγκληματία.

Αυτές οι ενοχές με οδηγούσαν να σκέφτομαι πράξεις τολμηρές, αλλά δίσταζα να τις θέσω σε εφαρμογή, γιατί δεν μπορούσα να προβλέψω το είδος και το μέγεθος των συνεπειών που θα επακολουθούσαν. Πίστευα όμως ότι αν το αποτολμούσα να υλοποιήσω τις σκέψεις, ανεξαρτήτως των όποιων συνεπειών, θα εύρισκα και πάλι την ψυχική μου ηρεμία.

Από τις σκέψεις αυτές με απάλλαξε η αλλαγή του τόνου της φωνής του δασκάλου μου, «που στεντορεία τη φωνή», έκλεινε την ομιλία του με τούτα τα λόγια:

«Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης δεν πέθανε. Ζει. Και θα ζει για πάντα στις καρδιές των Ελλήνων». Ο Ιερέας είπε το «Δί' ευχών των Αγίων πατέρων...» και επακολούθησε το ψάλσιμο του Εθνικού μας Ύμνου..

Τέλος βγήκαμε από την εκκλησία και πήραμε το δρόμο της επιστροφής για το Σχολείο, όπου θα συνεχιζόταν κανονικά το μάθημα Μετάβιας τα πόδια μου άντεχαν τη μεταφορά του σαρκίου μου το οποίο «δίκην σορού» εναπέθεσα στο θρανίο μου.. Ο δάσκαλος με πλησίασε και με τακτ με ρώτησε γιατί είμαι πελιδνός.. Πρώτη φορά άκουγα αυτή τη λέξη · δεν γνώριζα τη σημασία της και ούτε ζήτησα να τη μάθω εκείνη τη στιγμή. Προφασίστηκα , όμως, ότι είμαι άρρωστος και ζήτησα την άδεια να φύγω για το σπίτι μου , η οποία μου χορηγήθηκε χωρίς περιστροφές.

Η μάνα μου παραξενεύτηκε που με είδε να επιστρέφω τόσο νωρίς από το Σχολείο και ζήτησε να μάθει το λόγο. Δεν ξέρω τι μου ήρθε και της είπα ότι ήμουν αδιάβαστος και με έδιωξε ο δάσκαλος. Θυμωμένη μου απάντησε ότι καλά με έκανε.

Πήγα και κάθισα στην κουζίνα μας . Εκεί πήρα τη μεγάλη απόφαση και την κράτησα μυστικό επτασφράγιστο..

Οι ημέρες περνούσαν και χωρίς καλά-καλά να το καταλάβω φθάσαμε στην παραμονή της 25ης Μαρτίου. Αυτή την ημέρα δεν κάναμε μάθημα. Ασχοληθήκαμε με το σημαιοστολισμό του διδακτηρίου μας, καθάρισαμε τα μονοπάτια του χωριού μας , ασβεστώσαμε τις τουαλέτες , φορέσαμε τις στολές εμείς που θα παίζαμε τα σκετς, να μας δει ντυμένους ο δάσκαλός μας , για να επισημάνει πιθανές ατέλειες στις φορεσιές μας , οι οποίες έπρεπε να διορθωθούν στην ώρα τους.

Στο σχολείο μας ήταν και καμιά δεκαριά νοικοκυρές. . Άλλες σφουγγάριζαν, άλλες καθάριζαν τα τζάμια, άλλες σκούπιζαν , άλλες κρεμούσαν κουρτινάκια στα παράθυρα. Αργά το μεσημέρι τα πάντα είχαν τακτοποιηθεί.

Ξημέρωσε η 25η Μαρτίου. Όλοι οι μαθητές είχαμε συγκεντρωθεί στο προαύλιο του Σχολείου την «κεκανονισμένην ώραν ». Χτύπησε το κουδούνι,. παραταχθήκαμε κατά τάξεις και σε τριάδες. Οι μαθητές της Στ' ξεκρέμασαν από τους τοίχους του διδακτηρίου τις εικόνες των ηρώων του 1821 . Έπρεπε να τις πάρουμε και αυτές στην εκκλησία για να λειτουργηθούνε, καθώς είπε ο δάσκαλος. Αυτό πρώτη φορά γινόταν στο χωριό μας και έκτοτε συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Προέκυψε όμως ένα πρόβλημα. Ο αριθμός των εικόνων των ηρώων ήταν μικρότερος από τον αριθμό των μαθητών της Στ. Το πρόβλημα λύθηκε δίκαια και αυτοστιγμεί από το δάσκαλό μας. Τις εικόνες θα τις έπαιρναν οι μαθητές της Στ που δεν είχαν συμμετοχή στο σκετς.

Όταν φθάσαμε στην εκκλησία μείναμε κατάπληκτοι. Τέτοια κοσμοσυρροή δεν ξαναγνώρισε το χωριό μας. Ήρθαν άνθρωποι και από τα γειτονικά χωριά, έστω και αν χρειάστηκαν δυο ώρες ποδαρόδρομο.

Όταν τελείωσε η Θεία λειτουργία ο δάσκαλός μας μίλησε στον κόσμο για την επανάσταση του 21 και έπλεξε το εγκώμιο των ηρώων μας.

Κατά τις 11.30' τα πάντα ήταν έτοιμα για την έναρξη της σχολικής μας γιορτής. Ο κόσμος στις θέσεις του, η αυλαία της σκηνής κλειστή, οι

μαθητές της Ε΄ και Στ΄ τάξης, που θα παρουσιάζαμε τα σκετς, ντυμένοι και στα παρασκήνια.

Πέντε- έξι αγόρια, που αποφοίτησαν πριν από τρία χρόνια από το Σχολείο μας – τώρα βοσκούσαν τα κοπάδια των γονιών τους- « επιστρατεύτηκαν» από το δάσκαλό μας για βοηθητικές δουλειές ήταν κι αυτά στα πόστα τους. (δύο θα άνοιγαν την αυλαία τραβώντας κάτι σχοινιά και χωρίς να φαίνονται από τους θεατές και οι υπόλοιποι θα ανέβαζαν ή θα κατέβαζαν από τη σκηνή τα απαραίτητα κάθε φορά έπιπλα ή άλλα υλικά)

Ανακοινώθηκε στον κόσμο ότι εντός ολίγων λεπτών οι μαθητές της Ε΄ τάξης θα παρουσιάσουν ένα θεατρικό πατριωτικό δράμα για την Κύπρο και την Ε.Ο.Κ.Α..

Τα λεπτά περνούσαν και η αυλαία δεν άνοιγε παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις των συμμαθητών μου να ανέβω στη σκηνή.

Ο ρόλος μου ήταν πρωταγωνιστικός . Συμμετείχα σχεδόν σε όλες τις σκηνές του έργου. Χωρίς τη δική μου παρουσία το έργο δεν μπορούσε να παιχθεί.

Βλέποντας ο δάσκαλος ότι καθυστερεί το άνοιγμα της αυλαίας ήρθε στα παρασκήνια κι εκεί πληροφορήθηκε ότι υπαίτιος για την καθυστέρηση ήμουν εγώ. Με κοίταξε με ύφος αυστηρά και μου έδωσε εντολή να ανέβω αμέσως στη σκηνή Αφού αρνήθηκα να υπακούσω στην εντολή του, ο δάσκαλος άλλαξε τακτική. Το έριξε στα παρακάλια. Δυστυχώς όμως ήμουν αμετάπειστος.

Στα παρασκήνια ήρθε και η μάνα μου «ευθύς ως επληροφορήθη τα καθέκαστα» και άρχισε τα παρακάλια. Μόνο μετάνοιες δεν μου έκανε. η καημένη.

Με τα πολλά πείστηκα κι ανέβηκα στη σκηνή. Κάθισα στην πολύθρονα που είχαν εκεί τοποθετήσει και για να ταιριάζει και στο βαθμό του «στρατάρχη» που έφερα την είχαν επενδύσει με μια φλοκάτη κατάκίτρινη.

Η αυλαία άνοιξε. Χωρίς κανένα δισταγμό σηκώθηκα από την πολύθρονα έκανα μερικά βήματα, προχώρησα στο μπροστινό μέρος της σκηνής και με φωνή σταθερή είπα:

«Εγώ ξετσίπωτος εγκληματίας σαν το Χάρτιγκ δε γίνομαι. Δεν θέλω να παίξω το ρόλο του Χάρτιγκ. Ο Χάρτιγκ είναι εγκληματίας. Το ακούτε; Είναι ξετσίπωτος εγκληματίας. Σκότωσε τον Κύπριο μαθητή Ευαγόρα

Παλληκαρίδη». Έκανα στροφή επί τόπου και έφυγα από τη σκηνή προς τα παρασκήνια.

Η μάνα μου και ο δάσκαλος με ακολούθησαν κατά πόδας . Ο παπα-Ματθαίος άρχισε να χειροκροτεί και κοντά σ' αυτόν και οι συγχωριανοί μου, χωρίς να γνωρίζουν γιατί χειροκροτούν. Αγράμματοι άνθρωποι ήταν. Ίσως να σκέφτηκαν ότι αφού χειροκροτεί ο παπάς κάτι θα ξέρει αυτός .Γιατί λοιπόν να μη χειροκροτήσουμε κι εμείς;

Κι ενώ το χειροκρότημα συνεχιζόταν ακούστηκε η βραχνή φωνή του παπα-Ματθαίου που έλεγε στη μάνα μου να με αφήσει ήσυχο. Ύστερα από την παρέμβαση του παπά ο δάσκαλος ανέβηκε στη σκηνή και εξήγησε στους χωριανούς μου ποιος ήταν ο Χάρτιγκ. και ποιος ο Παλληκαρίδης. Στη συνέχεια ανακοίνωσε ότι η θεατρική παράσταση που θα παρουσίαζαν οι μαθητές της Ε' τάξης ματαιώνεται και ότι θα παρουσιασθεί μόνο το πατριωτικό δράμα «Αθανάσιος Διάκος».

Τότε ήταν που σηκώθηκε θύελλα χειροκροτημάτων. Έτσι βρήκα την ευκαιρία να φύγω από το Σχολείο , χωρίς να γίνω αντιληπτός και ντυμένος Χάρτιγκ κατευθύνθηκα στο σπίτι του μάρμπα-Αποστόλη αναζητώντας καταφύγιο. Την αλλαξιά των ρούχων μου τη γιορτινή την εγκατέλειψα στο Σχολείο.

Επειδή το σπίτι ήταν κλειστό κατάλαβα ότι θα ήταν στο Σχολείο ο μάρμπα-Αποστόλης και η γυναίκα του η θεια-Διαμάντω. Περίμενα στην αυλή αρκετή ώρα μέχρι που ήρθαν. Σαν με είδε η θεία μου ντυμένο στρατηγό έσκασε στα γέλια. Της είπα να αφήσει τα αστεία , γιατί εγώ πεινούσα. Με συμπόνεσε και μου έφερε ψωμί και τυρί για φαγητό. Σαν νύχτωσε ήρθε ο πατέρας μου και με πήρε στο σπίτι.

Την άλλη ημέρα παρέα με τον πατέρα μου πήγα στο Σχολείο. Ο πατέρας μου και ο δάσκαλος συζήτησαν για λίγο κατ' ιδίαν , ενώ εγώ κάθισα στο θρανίο μου. Φεύγοντας ο πατέρας μου άρχισε κανονικά το μάθημα, χωρίς να μου κάνει καμία παρατήρηση ο δάσκαλος..

Τα χρόνια πέρασαν. Έγινα και ο ίδιος δάσκαλος .Υπηρέτησα στη δημόσια εκπαίδευση για τριάντα έξι ολόκληρα χρόνια . Πέρασαν από τα χέρια μου εκατοντάδες ελληνόπουλα. Εργάστηκα σκληρά για να τα μάθω να ακουμπάνε με σεβασμό κι ανατριχίλα στα δάκρυα και τα κόκαλα των προγόνων τους. Πίστευα και εξακολουθώ να πιστεύω ότι θα πρέπει τα παιδιά μας να αποκτήσουν αίσθηση ιθαγένειας και αίσθηση συνέχειας . Να ξέρουν από πού έρχονται και πού πηγαίνουν .

Κάθε ημέρα και για 36 ολόκληρα χρόνια , μιμούμενος το δάσκαλό μου, μιλούσα στους μαθητές μου για την Κύπρο και την Ιστορία της. . Τους μιλούσα για τον Παλληκαρίδη, το Μάτση, το Λένα, το Μαυρομάτη , τον Κουτσόφτα, τον Παναγίδη, τον Αυξεντίου, τον Καραολή, το Δημητρίου, το Μάρκο Δράκο, το Ζάκο, το Μιχαήλ, τον Πατάτσο, το Μακάριο, το Διγενή,

Ως Διευθυντής του 2ου Δημοτικού Σχολείου Κιάτου κίνησα τη διαδικασία και δόθηκε σ' αυτό το όνομα του Ευαγόρα Παλληκαρίδη ..Στο δε προαύλιο του Σχολείου, με ενέργειές μου, η Βουλή των Ελλήνων έστησε την προτομή του

Τον Παλληκαρίδη τον ευγνωμονώ , γιατί από το περιστατικό που καταγράψω συνάγεται ότι αυτός ήταν ο υπαίτιος που αγάπησα το νησί του με όλη τη δύναμη της ψυχής μου

Ο Παλληκαρίδης με παρώθησε να επισκεφτώ την Κύπρο πολλές φορές. Αυτός οδήγησε τα βήματά μου στα σπιτικά των αδελφών του και στη γενέθλια γη του την Τσάδα.. Αυτός με παρώθησε να γνωρίσω συμμαθητές και φίλους του, συναγωνιστές και συντρόφους του. Ο Ευαγόρας με παρακίνησε να επισκεφτώ τα κρησφύγετα και τα λημέρια του. στα βουνά της Πάφο. Αυτός μου υπαγόρευσε να καταγράψω το περιστατικό της πρώτης γνωριμίας μας. Μιας γνωριμίας οπωσδήποτε φανταστικής, αλλά για μένα βιωματικής

Ευαγόρα ! Αδελφέ μου Ευαγόρα, σε ευγνωμονώ. Σε διαβεβαιώνω ότι όσο οι δυνάμεις μου, φυσικές και πνευματικές, το επιτρέπουν θα αγωνίζομαι για να παραμείνει άσβεστο το καντήλι της μνήμης σου.-